

НАУКОВІ ФОРУМИ

У Конституції України закріплено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і направленість діяльності держави. Однак теоретичне визначення цих положень, закріплення їх на конституційному рівні - це лише перші кроки до реальної побудови демократичної, правової держави. Проблема дотримання прав і свобод людини в Україні набула особливої актуальності після вступу нашої держави до Ради Європи. Ось чому великий інтерес і серед науковців, і в широких колах громадськості викликала науково-практична конференція «Права людини: міжнародні стандарти і практика їх застосування в Україні», яка була організована Університетом внутрішніх справ спільно з Харківською обласною державною адміністрацією, Харківською обласною Радою і Українським центром прав людини.

Конференція відбулася 5-6 травня 1997 р. в селищі Кочеток, поблизу Харкова. Чугуївська районна держадміністрація, селищна Рада, працівники ТВО «Харківкомунпромвод» забезпечили чудові умови для роботи конференції. Всі учасники, а також чимало жителів селища отримали спеціально виданий Університетом внутрішніх справ збірник документів «Права людини».

Конференція розпочалася з виконання «Гімну Європи» (науковий форум відкрився саме в День Європи). Оплесками зустріли учасники конференції привітання, яке надіслав Президент України Л.Д. Кучма. Конференцію привітала також координатор програми Директорату прав людини Ради Європи Марджорі Фарк'югарсон. «Забезпечення прав і свобод людини - основний обов'язок держави» - такою була тема доповіді заступника голови Харківської обласної держадміністрації О.С. Ловчиненка. Великий інтерес викликала доповідь директора Українського центру прав людини, професора В.І. Євінтова, який охарактеризував європейську систему захисту прав людини. «Права людини і законодавчий процес в Україні» - з такою доповіддю виступив народний депутат України Ю.К. Тима. На проблемі співвідношення міжнародних документів захисту прав людини і національного законодавства України зупинився докторант Національної юридичної академії України доцент М.В. Буроменський. «Права людини: від ідеї до імперативу» - цю проблему обрав для аналізу начальник кафедри філософії і політології Університету внутрішніх справ професор О.М. Кривуля. На особливостях забезпечення міжнародних стандартів прав людини в Україні зосередив

свою увагу начальник кафедри соціології Університету внутрішніх справ професор В.О. Соболев. Питання про необхідність обмеження прав і свобод поставив на розгляд учасників конференції професор Національної юридичної академії України В.С. Семенов. Роль органів охорони правопорядку в захисті прав людини розглянув в своїй доповіді начальник кафедри конституційного і міжнародного права Університету внутрішніх справ професор О.Н. Ярмиш. На проблемах кримінально-правової охорони прав людини в Україні зупинився начальник кафедри кримінального права та кримінології Університету внутрішніх справ доцент В.М. Куц. Стан пенітенціарної системи України в світлі міжнародних пенітенціарних правил охарактеризував співголова Харківської правозахисної групи Г.А. Мар'яновський. «Адміністративна відповідальність в системі засобів забезпечення прав і свобод громадян» - такою була тема доповіді начальника кафедри адміністративного права Університету внутрішніх справ доцента А.Т. Комзюка. Про досвід захисту прав людини в США розповів гість конференції - завідуючий кафедрою Регіонального відкритого соціального інституту (м.Курськ, Росія) доцент В.М. Сафонов. Мовну проблему в Україні крізь призму прав людини розглянув доцент Університету внутрішніх справ Л.Д. Тимченко. Стан забезпечення економічних прав громадян України в процесі ринкової трансформації розглянули начальник кафедри економічної теорії Університету внутрішніх справ доцент К.Я. Петрова та доцент цієї ж кафедри В.Г. Яремечко. На проблемах, пов'язаних з правом громадян на охорону здоров'я, зосередили свою увагу доцент Т.В. Коломієць і старший викладач Ю.М. Коломієць (Університет внутрішніх справ). На конференції також виступили правозахисник Л.П. Кусайкін, депутати Харківської обласної Ради А.О. Александровська і Ю.К. Апазіді, декан юридичного факультету Регіонального відкритого соціального інституту (м.Курськ, Росія) доцент В.В. Захаров, голова постійної комісії з прав людини Харківської обласної ради А.В. Щедрін, депутат Харківської міської Ради В.А. Петросов, студентка Національної академії України І.Ю. Лещина, викладач Університету внутрішніх справ В.О. Сergyгін. Учасники конференції прийняли рекомендації, спрямовані на удосконалення законодавства, механізму захисту прав і свобод людини в Україні.

Учасникам конференції і мешканцями селища надовго запам'ятається концерт колективу художньої самодіяльності Університету внутрішніх справ та виступ університетської команди КВК.

Наприкінці 1996 року Університет внутрішніх справ разом з Академією правових наук України і Національною юридичною академією України ім. Ярослава Мудрого виступив ініціатором проведення науково-практичної конференції «Проблеми кадрового та наукового забезпечення Комплексної цільової програми боротьби зі злочинністю на 1996-2000 роки». Конференція відбулася 6-7 грудня в приміщенні Національної юридичної академії.

Організаційно-правовим заходам органів державної виконавчої влади по реалізації Комплексної цільової програми боротьби зі злочинністю на 1996-2000 роки присвятив свою доповідь перший віце-прем'єр-міністр України В.В. Дурдинець. Своє бачення шляхів впливу судової діяльності на стан правопорядку в Україні виклав Голова Верховного Суду України В.Ф. Бойко. «Правова наука і реалізація положень Комплексної цільової програми боротьби зі злочинністю» - так називалася доповідь президента Академії правових наук України, ректора Національної юридичної академії В.Я. Тація і віце-президента Академії правових наук Ю.М. Грошевого. На проблемах удосконалення юридичної освіти в Україні зосередив свою увагу перший проректор Національної юридичної академії В.В. Сташис. Про роль прокуратури у боротьбі зі злочинністю розповів Генеральний прокурор України Г.Т. Ворсінов. Актуальні проблеми кадрового забезпечення Комплексної цільової програми боротьби зі злочинністю були піддані ґрунтовному аналізу в доповіді міністра внутрішніх справ України Ю.Ф. Кравченка. На завданнях підготовки і перепідготовки кадрів правоохоронців України в сучасних умовах зупинився народний депутат України, ректор Університету внутрішніх справ О.М. Бандурка. На пленарному засіданні також виступили голова Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Г.О. Омельченко, заступник міністра юстиції України М.І. Хандурін, директор Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності Академії правових наук України В.І. Борисов, професор Національної юридичної академії В.О. Коновалов.

На другий день проблеми кадрового та наукового забезпечення Комплексної цільової програми боротьби зі злочинністю обговорювалися в секціях. З повідомленнями виступили науковці Університету внутрішніх справ: професори В.О. Соболев, А.Ф. Зелінський, С.В. Яковлев, П.І. Орлов, В.С. Венедиктов, О.Н. Ярмиш, доценти О.С. Левашов, Г.К. Кожев-

ніков, В.І. Чуб, М.В. Шаповаленко, проректор по роботі з особовим складом В.І. Вакулович.

На заключному пленарному засіданні учасники конференції прийняли рекомендації, які після доопрацювання редакційною комісією були направлені Президенту України, до Верховної Ради, Кабінету міністрів України, керівникам правоохоронних інституцій.

РЕКОМЕНДАЦІЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«ПРОБЛЕМИ КАДРОВОГО ТА НАУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ БОРОТЬБИ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ НА 1996 - 2000 РР.»

(6 - 7 ГРУДНЯ 1996 Р.)

Конференція констатує, що показники сучасної злочинності в Україні свідчать про те, що в країні склалася складна і напружена криміногенна ситуація, яка дестабілізує економічне та громадсько-політичне життя суспільства. Вона характеризується високим рівнем злочинності, зокрема організованої (в сфері економіки); корисливою спрямованістю більшості злочинів; агресивністю антисоціальної поведінки винних; транснаціональним характером злочинності, що веде до деморалізації і криміналізації суспільства, подальшого поширення пияцтва, наркоманії, проституції тощо.

Криміногенна ситуація потребує вжиття рішучих заходів боротьби зі злочинністю. Однак у багатьох напрямках діяльності держави в даній сфері ще існують суттєві недоліки. Так, внаслідок несвоечасності і недостатньо повної реєстрації вчинених злочинів, особливо в сфері економіки, немає необхідної повноти відомостей про стан та динаміку злочинності; якість слідства в кримінальних справах не відповідає вимогам, які пред'являються законом (не дотримуються терміни слідства; обмежено застосовуються технічні засоби; нерідко порушуються права та законні інтереси громадян; не виявляються причини й умови, які сприяють вчиненню злочинів; зустрічаються випадки тиску на слідчих працівників з боку засобів масової інформації та окремих посадових осіб, у тому числі і народних депутатів; недостатньо захищені в соціальному й правовому відношенні не тільки працівники слідчого апарату, але й учасники процесу; відсутні належний зв'язок і координація діяльності органів слідчого апарату й органів, які здійснюють оперативно-розшукову та контролюючу діяльність).

Слід відзначити певні упущення в оперативно-розшуковій діяльності, зокрема, по розкриттю організованих злочинних груп, протягом